

ภาพอนาคตของอุตสาหกรรมค้าวัสดุก่อสร้างจังหวัดอุดรธานีในปี 2564
**SCENARIO PLANNING OF CONSTRUCTION MATERIALS RETAIL INDUSTRY
 IN UDON THANI PROVINCE IN 2021**

นันทวัฒน์ มหาเอคนันท์¹
 อารมย์ ตัตตะวะศาสตร์²
 ศักดิ์ชัย เจริญศิริพลกุล³

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอภาพอนาคตของอุตสาหกรรมค้าวัสดุก่อสร้างจังหวัดอุดรธานีในปี พ.ศ. 2564 โดยการศึกษาเป็นลักษณะเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีความเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมทั้งหมด 4 ท่าน และข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารของหน่วยงานรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์หาปัจจัยขับเคลื่อนของอุตสาหกรรมเพื่อสร้างภาพอนาคตออกมา 3 ภาพ ได้แก่ ภาพอนาคตที่ดีที่สุดคือ อุตสาหกรรมค้าวัสดุก่อสร้างของจังหวัดอุดรธานีเติบโตอย่างมากจากการเติบโตด้านเศรษฐกิจและการขยายความเจริญของจังหวัด และจากการที่จังหวัดได้รับสนับสนุนจากภาครัฐให้เป็นศูนย์กลางการค้าของภาคอีสาน ภาพอนาคตที่แย่ที่สุดคือ จังหวัดอุดรธานีไม่พัฒนาเติบโตความเจริญจากความวุ่นวายทางการเมืองและเศรษฐกิจหดตัว ไม่มีการลงทุนจากรัฐและเอกชน ไม่มีความต้องการวัสดุก่อสร้าง จนกิจการต่างๆ เสวยรายได้และขาดทุน ภาพอนาคตที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ อุตสาหกรรมค้าวัสดุก่อสร้างในจังหวัดอุดรธานีค่อยๆฟื้นตัวและเติบโตไปพร้อมกับเศรษฐกิจของจังหวัด เกิดความต้องการวัสดุก่อสร้างมากขึ้นเรื่อยๆจากการลงทุนโครงการต่างๆในพื้นที่ ขณะที่ความรุนแรงในการแข่งขันค่อยๆเพิ่มขึ้นจากการแข่งขันของรายใหญ่ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ทำให้ผู้ค้ารายย่อยต้องปรับตัว

คำสำคัญ: ภาพอนาคต วัสดุก่อสร้าง เดลฟายและชาติพันธุ์วรรณมา สามเส้า

Abstract

This study aims to present the scenario of construction material retail industry in Udon Thani province in 2021 by qualitative approach. Researcher acquired primary data from an in-depth interview of four experts in this industry, secondary data from government and private sector. All the information was analyzed to identify the key factor that drive the business and purpose 3 scenarios. First, the optimistic realistic scenario, the construction material retailer industry is growing significantly due to the growth of economic and the expansion of the city. Second, the pessimistic realistic scenario, the city is slowly grow due to the political situation of Thailand and recession with not much investment. Therefore, result to the lack of demand in construction material and it directly affect the construction material retailer industry. It could result to the loss of revenue or even losses. Finally, the most probable scenario, the construction material retailer business will slowly recover and grow together with the economy which will result to the increase of demand of the construction material from the investment. Accordingly, the competition is getting bigger due to the main players, the big retailers, and the change of consumers' behavior which mean the smaller retailers have to be able to adapt to match with the situation.

Keyword: Scenario, Construction Materials, EDFR, Triangulation

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

³ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทนำ

ประเทศไทยในปัจจุบันมีหลายๆธุรกิจที่ทำเกี่ยวกับการก่อสร้างเกิดขึ้นมากมาย ทั้งธุรกิจที่เป็นผู้ผลิตวัสดุ ก่อสร้าง ธุรกิจผู้รับเหมา และธุรกิจที่เป็นร้านค้าวัสดุก่อสร้าง หรือที่เรียกกันว่าร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง เป็นหนึ่งในธุรกิจที่มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากในช่วงที่ผ่านมา และเป็นธุรกิจที่มีโอกาสเติบโตสูงธุรกิจหนึ่ง เพราะการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ เกิดโครงการต่างๆอย่างการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน อีกทั้งการเติบโตของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ทั้งหมู่บ้านจัดสรร คอนโด โรงแรม หอพัก หรือแม้แต่ผลจากธุรกิจประเภทอื่นที่ต้องใช้สิ่งปลูกสร้างในการดำเนินธุรกิจ เป็นผลให้ธุรกิจร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้างเป็นที่น่าสนใจและน่าดึงดูดทั้งจากคนทั่วไป และนักลงทุนรายใหญ่ จนทำให้เกิดร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้างขึ้นตามพื้นที่ต่างๆ โดยเฉพาะจังหวัดใหญ่ๆอย่างจังหวัดอุดรธานี ที่มีจำนวนร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้างเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ถึงแม้ธุรกิจร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้างจะเป็นธุรกิจที่มีโอกาสในการเติบโตและสร้างรายได้สูงแต่ก็มีความเสี่ยงที่สูงเช่นกัน เพราะเมื่อไหร่ที่เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจขึ้นธุรกิจด้านวัสดุก่อสร้างจะเป็นธุรกิจแรกๆที่ได้รับผลกระทบ การสร้างสิ่งปลูกสร้างต่างๆใช้เงินทุนสูง เมื่อเกิดปัญหาหรือวิกฤตทางเศรษฐกิจขึ้นโครงการก่อสร้างต่างๆจะชะงักงัน ส่งผลให้การสั่งซื้อวัสดุก่อสร้างลดลงตามเป็นผลกระทบที่ร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้างได้รับ นอกจากนี้ปัจจัยอื่น ๆ ก็ยังสามารถส่งผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่ออุตสาหกรรมได้ ไม่ว่าจะเป็นความรุนแรงในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเอง หรือความเปลี่ยนแปลงจากด้านอื่นๆซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆที่จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจในอนาคตให้ได้ผลที่ดีนั้นจึงควรจะต้องคิดถึงเหตุการณ์ที่เป็นทั้งทางที่เป็นผลดีเป็นประโยชน์หรือโอกาส และเป็นผลเสียที่จะมีผลกระทบต่อธุรกิจ จึงต้องมีการคาดการณ์ถึงเหตุการณ์ต่างๆในอนาคตที่อาจจะเกิดขึ้น ผู้ทำการศึกษาจึงมีความสนใจในการทำแผนภาพอนาคต (Scenario Planning) ซึ่งเป็นวิธีคาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้า โดยผู้ทำการศึกษาต้องการค้นหาภาพอนาคต 3 อย่างด้วยกัน คือ ภาพอนาคตที่ดีที่สุด ภาพอนาคตที่แย่ที่สุด และภาพอนาคตที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด แล้วสามารถนำภาพอนาคตที่ได้มาใช้งานแผนรับมือต่อไป

วัตถุประสงค์

นำเสนอภาพอนาคตของอุตสาหกรรมจำหน่ายวัสดุก่อสร้างของจังหวัดอุดรธานี ในปี พ.ศ. 2564

วิธีดำเนินงาน

ทฤษฎีที่ใช้ คือ เทคนิควิธีวิจัยอนาคตแบบเดลฟาย และชาติพันธุ์วรรณะ (Ethnographic Delphi Futures Research: EDFR) [1] และการคาดการณ์สถานการณ์ในอนาคต (Multiple Scenarios) [2] โดยเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลทุติยภูมิ

รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสารต่างๆ หรือจากอินเทอร์เน็ต โดยจะหาจากหน่วยงานต่างๆที่มีความน่าเชื่อถือทั้งของรัฐและเอกชน ซึ่งจะเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง หรือมีความเชื่อมโยงกับตลาดค้าวัสดุก่อสร้างของจังหวัดอุดรธานี และเป็นข้อมูลที่เป็นข้อมูลด้านสถิติจะเลือกเป็นข้อมูลย้อนหลังช่วง 2-3 ปี

2) ข้อมูลปฐมภูมิ

รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เป็นผู้เชี่ยวชาญหรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจงบุคคล เช่น เจ้าของร้านวัสดุก่อสร้าง ผู้รับเหมาก่อสร้าง และผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจ

ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี การสัมภาษณ์จะเป็นการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวครั้งละประมาณ 30 นาที ในระหว่างที่ทำการสัมภาษณ์จะทำการจดบันทึกคำตอบของผู้ถูกสัมภาษณ์ไว้ และจะแจ้งหรือส่งแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ก่อนล่วงหน้าเพื่อเป็นการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ทำการเตรียมตัว โดยการสัมภาษณ์เริ่มจากการสอบถามความคิดเห็นด้านแนวโน้มในอนาคตที่ผู้เชี่ยวชาญคาดว่าเป็นไปได้และน่าจะเป็นของอุตสาหกรรม จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาวิเคราะห์ร่วมกันหาประเด็นที่ตรงกับเรื่องที่ทำการศึกษา แล้วตั้งเป็นคำถามเพื่อใช้สัมภาษณ์อีกครั้งโดยจะตั้งประเด็นคำถามตามความเชี่ยวชาญของแต่ละคน คนละ 4-5 ข้อ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาไปตรวจสอบต่อไป

2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของอุตสาหกรรม

หลังจากที่เก็บรวบรวมข้อมูลมาแล้วผู้ทำการศึกษาจะตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลก่อนจะนำไปใช้เพื่อวิเคราะห์ โดยจะใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) เมื่อตรวจสอบเรียบร้อยแล้วจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์แจกแจงเป็นสภาพแวดล้อมต่างๆเกี่ยวกับอุตสาหกรรม [3] ได้แก่

- 1) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป (General Environment)
- 2) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในอุตสาหกรรม (Industry Environment)
- 3) วิเคราะห์สภาพการแข่งขันในอุตสาหกรรม (Competitive Analysis)

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการขับเคลื่อนอุตสาหกรรม (Driving Factor)

นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านต่างๆของอุตสาหกรรม มาหาและสรุปปัจจัยที่มีผลต่อการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมค้ำวัสดุก่อสร้างภายในจังหวัดอุดรธานี

4. นำเสนอภาพอนาคตของอุตสาหกรรมค้ำวัสดุก่อสร้างของจังหวัดอุดรธานี

สังเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่ให้ได้ภาพอนาคต 3 อย่าง คือ ภาพอนาคตที่ดีที่สุด ภาพอนาคตที่แย่ที่สุด และภาพอนาคตที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด [4] โดยการพยากรณ์ภาพอนาคตของอุตสาหกรรมทั้ง 3 อย่างจะใช้กระบวนการดังนี้

- 1) นำปัจจัยขับเคลื่อนอุตสาหกรรมมาทำการเชื่อมโยงเหตุการณ์ หรือหาความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันระหว่างปัจจัย โดยอาศัยหลักความเป็นเหตุเป็นผล
- 2) นำแนวโน้มที่ได้จากการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิมาใช้พิจารณาประกอบการสร้างแผนภาพอนาคต
- 3) ตรวจสอบความเชื่อมโยงเหตุและผลของภาพอนาคต กับปัจจัยขับเคลื่อนอุตสาหกรรมที่เลือกมา และพัฒนาแผนภาพอนาคตให้มีความใกล้เคียงความเป็นไปได้มากที่สุด

ผลการวิจัย

หลังจากที่รวบรวมข้อมูลทั้งจากเอกสารต่างๆ และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแล้วนั้น จึงนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการขับเคลื่อนอุตสาหกรรม จนได้ผลการศึกษาภาพอนาคตของอุตสาหกรรมค้ำวัสดุก่อสร้างจังหวัดอุดรธานีในปี พ.ศ. 2564 ออกมาดังนี้

1. ผลวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป

สถานการณ์ทางการเมืองของไทยยังไม่ปกติ ยังไม่มีกำหนดการเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ ความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศยังคงมีอยู่มาก ทำให้ความเชื่อมั่นด้านการลงทุนยังต่ำรอทิศทางที่แน่นอนก่อน แต่อนาคตเชื่อว่าจะมีแนวโน้มที่ดีขึ้น สภาพเศรษฐกิจของประเทศค่อยๆฟื้นตัวอย่างช้าๆจากปัจจัยสนับสนุนหลายๆด้าน โดยเฉพาะการใช้จ่ายและการลงทุนภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ส่วนที่เป็นปัจจัยลบยังคงเป็นทิศทางของการเมืองที่نگลงทุนยังคงรอทิศทางที่แน่นอนอยู่ ภาคอสังหาริมทรัพย์ที่มีปัญหาคงเหลือของยูนิตจำนวนมากได้รับความช่วยเหลือ

จากมาตรการกระตุ้นของรัฐ ซึ่งเป็นมาตรการหลักที่รัฐบาลใช้เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อวัสดุก่อสร้าง

2. ผลวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมค้าวัสดุก่อสร้างในจังหวัดอุดรธานีประกอบไปด้วย ร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้างที่ดำเนินกิจการอยู่ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีทั้งร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้างเฉพาะด้านที่เน้นสินค้ากลุ่มหนึ่งๆ และร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้างแบบครบวงจรที่มีสินค้าให้เลือกหลากหลายครบถ้วนซึ่งเป็นรูปแบบของร้านค้าปลีกวัสดุก่อสร้างสมัยใหม่ ในสถานการณ์ปัจจุบันในพื้นที่จังหวัดอุดรธานีมีการแข่งขันของห้างร้านค้าวัสดุก่อสร้างจำนวนมากอีกทั้งเป็นการแข่งขันด้านราคาและใช้โปรโมชั่นเพื่อแย่งลูกค้า แต่เศรษฐกิจที่ยังคงไม่ฟื้นทำให้ความต้องการวัสดุก่อสร้างในตลาดยังไม่มาก จึงเกิดเป็นสภาวะอึมครึมจากการที่อุปทานมากกว่าอุปสงค์ ความแตกต่างของด้านตัวสินค้าไม่ได้เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความได้เปรียบอย่างมีนัยสำคัญสำหรับธุรกิจค้าวัสดุก่อสร้าง แต่เป็นด้านบริการที่จะตัวเสริมสร้างความได้เปรียบ การแข่งขันในจังหวัดอุดรธานีมีค่อนข้างสูงโดยเฉพาะในอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี รูปแบบการแข่งขันปัจจุบันเป็นในรูปแบบส่วนประสมทางการตลาดแบบ 7 P's คือ สินค้า ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด ผู้ให้บริการ ขั้นตอนการให้บริการ และภาพลักษณ์ต่อสายตาลูกค้า ปัจจัยชี้วัดความสำเร็จ (KSF) ที่สำคัญ คือ สินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ต้นทุนที่สามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน สถานที่ที่ตั้งง่ายต่อการพบเห็นเข้าออกสะดวกกว้างขวาง และบริการที่ถูกต้องรวดเร็ว

3. ผลวิเคราะห์สภาพการแข่งขันในอุตสาหกรรม

การแข่งขันในอุตสาหกรรมค่อนข้างมีความรุนแรง และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นจากปัจจัยด้านการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดที่ดึงดูดคู่แข่งรายใหม่เข้ามาในตลาด แม้ว่าการจะเข้ามาของคู่แข่งรายใหม่ค่อนข้างทำได้ยาก แต่หากเป็นคู่แข่งรายใหญ่ที่มีความพร้อมด้านเงินทุนก็สามารถเข้ามาได้ง่าย และส่งผลต่อตลาดได้อย่างรุนแรง ในขณะที่เดียวกันผู้บริโภคก็มีตัวเลือกมากขึ้นก่อให้เกิดอำนาจต่อรองให้แก่ผู้บริโภค

4. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมค้าวัสดุก่อสร้างของจังหวัดอุดรธานี

ผลจากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนของอุตสาหกรรมค้าวัสดุก่อสร้างของจังหวัดอุดรธานีมีอยู่ 5 ปัจจัย ได้แก่

1) การเมือง ในที่นี้คือ สถานการณ์ของการเมืองในประเทศที่ควรจะเป็นตามระบอบประชาธิปไตย แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ สถานการณ์ปกติคือ สังคมมีความมั่นใจว่าการปกครองกระบวนการทางการเมืองจะเป็นไปตามกฎหมายต่างๆ มีทิศทางที่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ ประชาชนมีความเห็นเป็นไปในทางที่ดีต่อรัฐบาล แรงกดดันต่างๆต่อรัฐบาลมีต่ำ ทำให้รัฐบาลสามารถบริหารประเทศได้อย่างคล่องตัว เกิดโครงการขนาดใหญ่ ส่งเสริมให้เกิดการลงทุน และสถานการณ์ที่ไม่ปกติคือ ประเทศมีสภาวะที่ไม่มั่นคง เป็นสถานการณ์ที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ แน่แน่นอนว่าเป็นสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบในหลายๆด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ ความเชื่อมั่นในการลงทุน การส่งออก และด้านอื่นๆอีกหลายด้าน

2) นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐ เป็นตัวช่วยสำคัญที่จะดึงสถานการณ์ของเศรษฐกิจของประเทศให้กลับขึ้นมาจากภาวะชะงักงัน กระตุ้นให้อุตสาหกรรมต่างๆสามารถเดินหน้าต่อไปได้

3) ภาคอสังหาริมทรัพย์ เป็นหนึ่งในโครงสร้างเศรษฐกิจที่สำคัญ ทิศทางของอสังหาริมทรัพย์มีความเชื่อมโยงโดยตรงกับการเคลื่อนไหวของเศรษฐกิจ และความต้องการวัสดุก่อสร้างในตลาด

4) การพัฒนาเติบโตของจังหวัดอุดรธานี ปัจจัยต่างๆที่ส่งผลให้เกิดการลงทุนในพื้นที่ทั้งจากเอกชนหรือภาครัฐ ทำให้เกิดการพัฒนากายภาพของจังหวัดอุดรธานีซึ่งมีผลต่อความต้องการสินค้าวัสดุก่อสร้างใน

พื้นที่

5) ความรุนแรงของการแข่งขัน แรงกดดันที่มาจากการแข่งขันในอุตสาหกรรมเองก่อให้เกิดผลกระทบต่อยอดขาย รายได้ กำไรของธุรกิจ ปัจจัยของการเพิ่มระดับความรุนแรงมีทั้งระดับการแข่งขันจากคู่แข่งที่มีอยู่เดิมในตลาด ผลกระทบที่มาจาก การเข้ามาของคู่แข่งรายใหม่ สินค้าหรือบริการทดแทน รวมไปถึงความกดดันจากอำนาจต่อรองของผู้ผลิตและผู้บริโภค

5. ภาพอนาคตของอุตสาหกรรมค้าวัสดุก่อสร้างของจังหวัดอุดรธานีในปี พ.ศ. 2564

1) ภาพอนาคตที่ดีที่สุด

ภาพอนาคตที่ดีที่สุดของอุตสาหกรรมค้าวัสดุก่อสร้างของจังหวัดอุดรธานีในปี พ.ศ. 2564 คือ อุตสาหกรรมค้าวัสดุก่อสร้างของจังหวัดอุดรธานีเติบโตอย่างมาก จากเศรษฐกิจที่เติบโตของจังหวัดอุดรธานี และเกิดการขยายความเจริญของจังหวัดอยู่ในระดับสูงจากการที่จังหวัดได้รับสนับสนุนจากภาครัฐ ทำให้เกิดการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์จำนวนมากทั้งจากความต้องการที่อยู่อาศัย อาคารต่างๆที่เกิดจากการลงทุนของรัฐและเอกชน ประชากรมีรายได้สูงทำให้มีความต้องการซื้อหรือต่อเติมบ้าน เกิดความต้องการวัสดุก่อสร้างในตลาดจำนวนมาก ในขณะที่ความรุนแรงของการแข่งขันในอุตสาหกรรมไม่ได้เพิ่มสูงขึ้นตาม ส่งผลให้ร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้างในพื้นที่จังหวัดอุดรธานีมีรายเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก

2) ภาพอนาคตที่แย่ที่สุด

ภาพอนาคตที่แย่ที่สุดของอุตสาหกรรมค้าวัสดุก่อสร้างของจังหวัดอุดรธานีในปี พ.ศ. 2564 คือ จังหวัดอุดรธานีไม่ได้รับการพัฒนาเติบโตความเจริญเหตุจากความวุ่นวายทางการเมือง รัฐไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณและดำเนินนโยบายเศรษฐกิจได้ตามปกติ สถานการณ์เศรษฐกิจที่ย่ำแย่กดดันการลงทุนต่างๆของเอกชน อสังหาริมทรัพย์ที่ยังไม่ฟื้นตัว ทำให้ไม่มีโครงการก่อสร้างใหม่ๆเกิดขึ้น ความต้องการวัสดุก่อสร้างในตลาดมีน้อย และอุตสาหกรรมค้าวัสดุก่อสร้างมีการแข่งขันที่สูงจากการแย่งชิงลูกค้าที่มีจำนวนน้อยในตลาด

3) ภาพอนาคตที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด

ภาพอนาคตที่มีความเป็นไปได้มากที่สุดของอุตสาหกรรมค้าวัสดุก่อสร้างของจังหวัดอุดรธานีในปี พ.ศ. 2564 คือ อุตสาหกรรมค้าวัสดุก่อสร้างของจังหวัดอุดรธานีค่อยๆฟื้นตัว และเติบโตไปพร้อมกับเศรษฐกิจหลังจากที่ปัญหาทางการเมืองเริ่มสงบลง รัฐและเอกชนลงทุนโครงการก่อสร้างต่างๆ ภาคอสังหาริมทรัพย์เริ่มเกิดการใหม่ และการผลักดันให้จังหวัดอุดรธานีเป็นศูนย์กลางการค้า การขนส่งของภาคอีสานตอนบนทำให้การพัฒนาความเจริญเติบโตในพื้นที่จังหวัดอุดรธานีเกิดขึ้นรวดเร็ว มีการลงทุนในพื้นที่ที่เกิดความต้องการวัสดุก่อสร้างเพื่อใช้ก่อสร้างในโครงการต่างๆ ในขณะที่ความรุนแรงในการแข่งขันค่อยๆเพิ่มขึ้นจากการแข่งขันของรายใหญ่ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค ถึงอย่างนั้นด้วยความต้องการที่เพิ่มขึ้นทำให้ตลาดโดยรวมของอุตสาหกรรมเติบโต

สรุป

สถานการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจกำลังอยู่ในช่วงฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป และมีแนวโน้มว่าจะมีทิศทางที่ดีต่อไปเรื่อยๆในอนาคต

อุตสาหกรรมค้าวัสดุก่อสร้างในจังหวัดอุดรธานีประกอบไปด้วย ร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้างเฉพาะด้านที่เน้นสินค้ากลุ่มหนึ่งๆ และร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้างแบบครบวงจร มีการแข่งขันของห้างร้านค้าวัสดุก่อสร้างจำนวนมากโดยเฉพาะในอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานีแต่ยังคงสภาวะอึมครึมจากการที่อุปทานมากกว่าอุปสงค์ ความแตกต่างด้านบริการที่จะตัวเสริมสร้างความได้เปรียบ รูปแบบการแข่งขันปัจจุบันเป็นในรูปแบบส่วนประสมทางการตลาด

แบบ 7 P's ส่วนปัจจัยชี้วัดความสำเร็จ (KSF) ที่สำคัญ คือ สินค้า ต้นทุน สถานที่ และบริการที่ถูกต้องรวดเร็ว

การแข่งขันในอุตสาหกรรมค่อนข้างมีความรุนแรงและมีแนวโน้มจะเพิ่มสูงขึ้นจากปัจจัยด้านการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดที่ดึงดูดคู่แข่งรายใหม่เข้ามาในตลาด แม้ว่าการเข้ามาของคู่แข่งรายใหม่สามารถทำได้ค่อนข้างยาก แต่หากเป็นคู่แข่งรายใหญ่ที่มีความพร้อมด้านเงินทุนก็สามารถเข้ามาได้ง่าย และส่งผลต่อตลาดได้อย่างรุนแรง ในขณะที่เดียวกันผู้บริโภคก็มีตัวเลือกมากขึ้นก่อให้เกิดอำนาจต่อรองให้แก่ผู้บริโภค

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนของอุตสาหกรรมค้าวัสดุก่อสร้างของจังหวัดอุดรธานีมีอยู่ 5 ปัจจัย ได้แก่ การเมือง นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐ ภาคอสังหาริมทรัพย์ การพัฒนาเติบโตของจังหวัดอุดรธานี และความรุนแรงของการแข่งขัน

ภาพอนาคตที่ดีที่สุดคือ อุตสาหกรรมค้าวัสดุก่อสร้างของจังหวัดอุดรธานีเติบโตจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการขยายความเจริญของจังหวัด ภาพอนาคตที่แย่ที่สุดคือ มีความวุ่นวายทางการเมือง เศรษฐกิจหดตัว ไม่มีการลงทุนก่อสร้างทำให้ไม่มีความต้องการวัสดุก่อสร้าง และแข่งขันแย่งลูกค้าในอุตสาหกรรมอย่างรุนแรง ภาพอนาคตที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ อุตสาหกรรมค้าวัสดุก่อสร้างในจังหวัดอุดรธานีค่อยๆฟื้นตัวและเติบโตไปพร้อมกับเศรษฐกิจ เกิดความต้องการวัสดุก่อสร้างมากขึ้นเรื่อยๆจากการลงทุนโครงการต่างๆในพื้นที่ ขณะที่ความรุนแรงในการแข่งขันค่อยๆเพิ่มขึ้นจากการแข่งขันของรายใหญ่

ข้อเสนอแนะ

- 1) ศึกษาปัจจัยต่างๆใหม่อีกครั้งเมื่อเวลาผ่านไป เพราะปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออนาคตของอุตสาหกรรมสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ในช่วงเวลาหนึ่งๆ
- 2) เพื่อให้การพยากรณ์ภาพอนาคตของอุตสาหกรรมค้าวัสดุก่อสร้างมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ควรศึกษาสภาพแวดล้อมในหลายๆด้านอย่างถี่ถ้วนให้ได้มากที่สุด เพราะอุตสาหกรรมค้าวัสดุก่อสร้างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมอยู่หลายด้าน
- 3) การวิจัยภาพอนาคตควรจะกำหนดขอบเขตและเจาะจงสิ่งที่ต้องการจะศึกษาให้ชัดเจน เพื่อป้องกันการสับสนหรือหลุดจากประเด็นที่จะศึกษาจากปริมาณของข้อมูลที่มีมากเกินไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารมย์ ตัดตะวะศาสตร์ และอาจารย์ผู้ให้คำปรึกษา อาจารย์ศักดิ์ชัย เจริญศิริพลกุล ที่กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา ตลอดจนคอยตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยความใส่ใจยิ่ง ขอขอบพระคุณคณาจารย์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทุกท่านที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆ และประสบการณ์อันมีคุณค่าให้ และขอขอบพระคุณผู้ให้การสัมภาษณ์ทุกท่านที่กรุณาสละเวลาอันมีค่า และให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] ดิลก บุญเรืองรอด. (2530). การวิจัยอนาคตทางการศึกษา. วารสารการวิจัยเพื่อการพัฒนา. 3(1), 19-25.
- [2] นาดยา ปิณฑนนท์. (2526). อนาคตศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- [3] พสุ เดชะรินทร์. (2555). Scenario Planning การวาดภาพอนาคต. ค้นเมื่อ 28 มีนาคม 2559, จาก <http://www.chulapedia.chula.ac.th/index.php/การวาดภาพอนาคต>
- [4] เอกชัย อภิศักดิ์กุล และทรศนะ บุญขวัญ. (2549). การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.